

02

ලංකාවේ භූගෝලීය පිහිටීම එහි ඉතිහාසය කෙරෙහි බලපෑ ආකාරය

හැඳින්වීම

ලංකාව අක්ෂාංශ හා දේශාංශ වශයෙන් පිහිටා ඇති ආකාරයත් ඉන්දියාවට ආසන්නව පිහිටීම හා ඉන්දියාවෙන් වෙන්ව පිහිටීම, අභ්‍යන්තර භූ විෂමතා, ගංගා, කඳු හා පර්වත, වරාය තොටුපල හා කාලගුණික තත්වය කුමන ආකාරයෙන් එහි ඉතිහාසයට බලපෑවේ ද යන්නත් මේ පාඩමෙන් විස්තර වේ.

2.1 ලංකාවේ භූගෝලීය පිහිටීම

දකුණු ආසියාවේ ඇති විශාලතම දූපත වන ලංකාව උතුරු අක්ෂාංශ 5° 55' - 9° 51' හි සහ නැගෙනහිර දේශාංශ 79° 42' - 81° 52' අතර ඉන්දියානු අර්ධද්වීපයට දකුණින්, ඉන්දියන් සාගරයෙහි කේන්ද්‍රස්ථානයක පිහිටා ඇත. එය ශ්‍රී ලංකාව ඉන්දියාවෙන් වෙන් වන්නේ කිලෝමීටර 32 ක් පමණ වූ පටු මුහුදු තීරයකිනි. එය පෝක් සමුද්‍ර සන්ධි ලෙස හඳුන්වයි. ශ්‍රී ලංකාවේ භූමි ප්‍රමාණය වර්ග කිලෝමීටර 65, 610ක් පමණ වේ. ශ්‍රී ලංකාවේ දිග ජ්‍යෙෂ්ඨතා තුඩුවේ සිට දෙවුන්දර තුඩුව දක්වා කි. මී. 447 කි. ශ්‍රී ලංකාවේ පළල කොළඹ සිට සංගමන් කන්ද තුඩුව දක්වා කි. මී 219 කි.

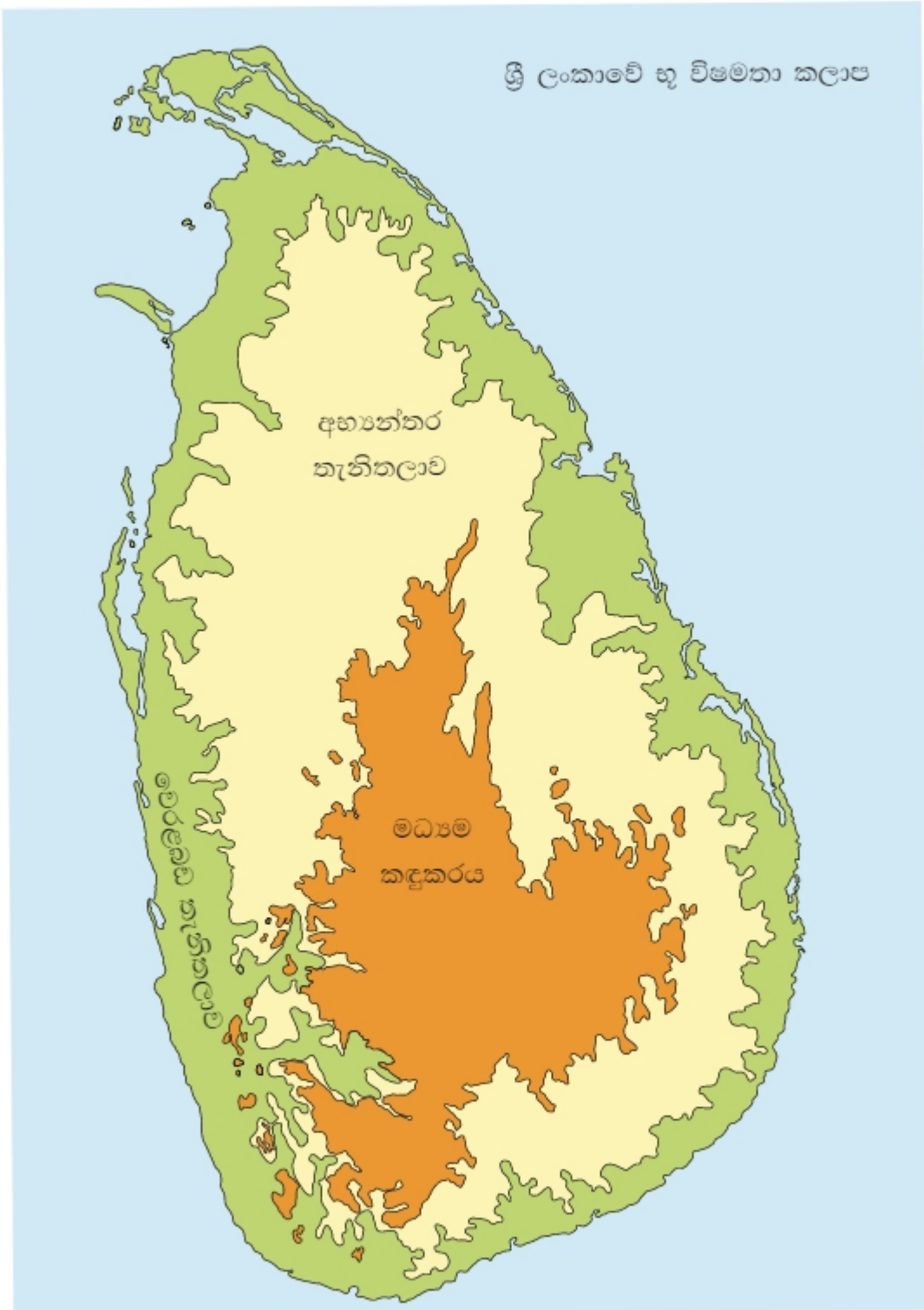
ශ්‍රී ලංකාවේ සාපේක්ෂ පිහිටීම

ශ්‍රී ලංකාවේ වෙරළබඩ තීරය මන්නාරම, කල්පිටිය, කොළඹ, බේරුවල, ගාල්ල, වැලිගම, දෙවිනුවර, හම්බන්තොට, මඩකලපුව, ත්‍රිකුණාමලය ආදී වූ වරායන් කිහිපයකින් මිගමුව, කොශ්ගල ආදී වූ කලපු කිහිපයකින් සමන්විත වේ.

- ❖ පර්වත   සීගිරිය, දඹුල්ල, යාපහුව, කුරුණෑගල
- ❖ කඳු   පිදුරුතලාගල, නමුණුකල, කිරිඳිපොත්ත
- ❖ කපොලු   බලන, හපුතලේ, කඩුගන්නාව
- ❖ ගංගා   මහවැලි, කළු, කැලණි, වලවේ ආදිය ද, ඔයවල් ද රට තුළ අභ්‍යන්තර භූ විෂමතා වේ.

මේ හැරෙන්නට ශ්‍රී ලංකාව ස්වභාවික සම්පත්වලින් ආධ්‍ය වූ රටකි. මුතු මැණික්, මිනිරන්, ගස්වැල්, කුළුබඩු ආදිය මෙයට උදාහරණ ලෙස දැක්විය හැක.

ශ්‍රී ලංකාවේ භූ විෂමතා කලාප

2.1 සිතියම

2.1.1 ශ්‍රී ලංකාවේ පිහිටීම

- ❖ ඉන්දියාවට ආසන්නව පිහිටීම
- ❖ ඉන්දියාවෙන් වෙන් ව පිහිටීම
- ❖ මුහුදු මාර්ග සන්ධිස්ථානයක පිහිටීම
- ❖ අභ්‍යන්තර හා විෂමතා යන හේතු නොයෙක් ඓතිහාසික සිදුවීම් සම්බන්ධයෙන් බලපෑ කරුණු වේ.

ශ්‍රී ලංකාව ඉන්දියාවට ආසන්නව පිහිටීම නිසා ඇති වූ බලපෑම

- ❖ ඉන්දියාවේ රජවරු අනුගමනය කළ රාජාභිෂේක ක්‍රමය ලංකාවට ද හඳුන්වා දීම.
- ❖ අතිතයේ දී ශ්‍රී ලංකාවේ සේනාව සකස් වූයේ ඉන්දියාවේ සිව්ඵල සේනාව අනුව සකස්වීම
- ❖ ගම්, නියම්ගම්, රාජධානි, නගර ලංකාවේ බිහි වූයේ ඉන්දියානු ක්‍රමයට ය
- ❖ දකුණු ඉන්දියානු ආක්‍රමණ ඇති වීම
- ❖ ලංකාවේ රජවරු දකුණු ඉන්දියාව ආක්‍රමණය කිරීම
- ❖ ඇතැම් ඉන්දිය රජවරු ලාංකික රජවරුන්ගෙන් යුද්ධ ආධාර ලබා ගැනීම
- ❖ ලංකාවේ පරිපාලන කටයුතු සඳහා ඉන්දියානු නිලධාරීන් යොදා ගැනීම
- ❖ ඉන්දියාව සමග විවාහ සම්බන්ධතා ඇතිවීම
- ❖ ඉන්දියානු විවිධ සිරිත් විරිත් ආගමික ඇදහිලි, විශ්වාස ආදිය ලංකාවේ තිබීම

ඉන්දියාවෙන් වෙන් ව පිහිටීම නිසා හටගත් බලපෑම

- ❖ ස්වාධීන රාජ්‍යයක් වශයෙන් වර්ධනය වීම
- ❖ ඉන්දියාවේ රාජ්‍යයේ ක්‍රමයක් හා පාලන තන්ත්‍රයක් මෙරට බිහි වුව ද කල් යාමේ දී මෙරටට ආවේණික වූ පාලන තන්ත්‍රයක් ඇති වීම.
- ❖ ඉන්දියාවේ සිටි පුරෝහිතයන් වෙනුවට හික්මුන් වහන්සේලා ලාංකික පාලකයාගේ අනුශාසකයින් ලෙස කටයුතු කිරීම
- ❖ මුදුසමය ඉන්දියාවෙන් ඇතුරුදහන් වුවත් ලංකාවේ සුරක්ෂිත වීම
- ❖ සිංහල භාෂාවේ ප්‍රභවය සහ වර්ධනය වීම
- ❖ අඩංගු ලේඛන සම්ප්‍රදායක් පවත්වාගෙන යාම
- ❖ ස්වාධීන වෙළඳ මධ්‍යස්ථානයක් ලෙස පැවතීම

මුහුදුමාර්ග සන්ධිස්ථානයක පිහිටීම

ශ්‍රී ලංකාව ප්‍රධාන මුහුදු මාර්ගයේ සන්ධිස්ථානයක පිහිටීම, දේශපාලනික, ආර්ථික, සමාජීය හා සංස්කෘතික වශයෙන් විවිධ වෙනස්කම්වලට හේතු විය. උදා- විවිධ ආක්‍රමණ එල්ල වීම, දේශපාලනික අවුල් වියවුල් තොරතුරු ආසන්න රාජ්‍යවලට දැන ගන්නට ලැබීම.

❖ අභ්‍යන්තර හු විෂමතා

- ❖ ගංගා ආශ්‍රිතව ජනාවාස බිහි වීම

මල්වතු ඕය නිම්නයේ අනුරාධගාම
කලා ඕය නිම්නයේ උගුරුවෙල ගාම
කැලණි ගංගා නිම්නයේ කලාණියාම

කඳු හෙල් රාජධානි බිහි වීමට වැදගත් වීම

දඹදෙණිය	කුරුණෑගල	කන්ද උඩරට
යාපහුව	ගම්පොළ	

2.1.2 බණිජ සම්පත හා ජෛව විවිධත්වය ඉතිහාසයට බලපෑ ආකාරය

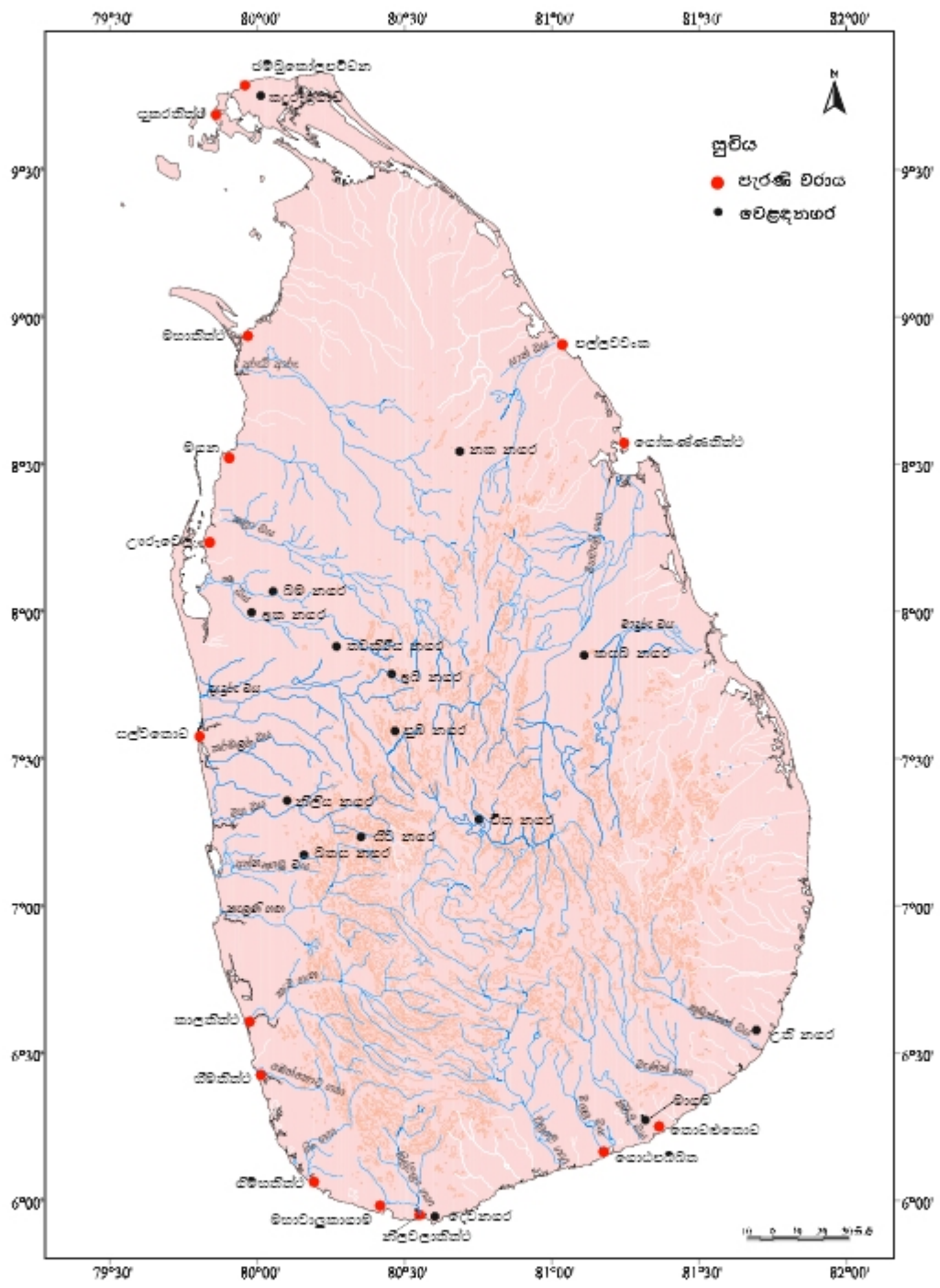
❖ විවිධ මැණික් වර්ග සහ මුතු

උදා - වෛද්‍ය ආදී සෞඛ්‍ය රක්ත, කකුඩ පල ආදී මුතු වර්ග අට
ආදිය නිසා අපනයන වෙළඳාම දියුණුවීම

විවිධ ඖෂධ වර්ග සහ පැළෑටි නිසා ජෛව විවිධත්වයක් ඇතිවීමෙන් සංචාරකයන් පැමිණීම.

❖ විවිධ සතුන්

උදා - ඇතුන් නිසා වෙළඳාම දියුණුවීම
වෙළඳාම හා කලා ශිල්ප බිහිවීම

2.2 සිතියම-පැරණි වෙනම ස්ථාන සහ වරායන්

ක්‍රියාකාරකම්

1. ශ්‍රී ලංකාවේ සාපේක්ෂ පිහිටීම විස්තර කරන්න.
2. පහත සඳහන් භූ විෂමතා සඳහා උදාහරණ දෙන්න.
පර්වත, කපොලු, කඳු, ගංගා, මියවිල්
3. ලංකාව ඉන්දියාවට ආසන්නව පිහිටීම නිසා ඇති වූ බලපෑම් 03ක් ලියන්න.
4. ලංකාව ඉන්දියාවෙන් වෙන් වී පිහිටීම නිසා ඇති වූ බලපෑම් 03ක් ලියන්න.
5. ලංකාවේ පවතින අභ්‍යන්තර භූ විෂමතා ලක්ෂණ මොනවාද?

2.1.3 ගංගා

රටේ අභ්‍යන්තරයෙන් පටන්ගෙන සිටී දිශාවට ගලන ගංගා හා ඇළදොළ රාශියක් ලංකාවේ ඇත. ඒවා දේශපාලන, ආර්ථික, සංස්කෘතික හා සමාජීය අංශවලට බලපා ඇත. උදා- සමන්ත කුටයෙන් ආරම්භවන සිව්මහා ගංගා වන මහවැලි, කැලණි, කළු, වලච්චි රාජධානි බිහිවීම සඳහා බලපා ඇත. මේ නිසා,

රජරට

මායා රට

දකුණු දේශය

රුහුණු රට ආදී පාලන ඒකක බිහි විය.

කෘෂිකර්මාන්ත සංවර්ධනයට හා ජනාවාස ව්‍යාප්තියට ද ගංගා බලපා ඇත.

මීට අමතරව පහත සඳහන් ප්‍රාදේශීය බෙදීම්වලට ද බලපා ඇත්තේ ගංගාවන් ය.

දොළොස් දහස් රට

වලච්චි ගඟ, බෙන්තර ගඟ

අටදහස් රට

වලච්චි ගඟ, මහවැලි ගඟ

ගංගාවන් රාජ්‍යයේ දේශසීමා ලෙස භාවිත කොට තිබේ

- ❖ “කාවන්තිස්ස රජු සොළීන් වළකනු පිණිස, මහවැලි ගඟ සියලු තොට හැම කල්හි ආරක්ෂා කරවී” යනුවෙන් මහාවංසයේ සඳහන් ව තිබීම.
- ❖ රුහුණේ මානාභරණ රජු රජරට ආක්‍රමණය කිරීම වළක්වනු සඳහා මහවැලි ගඟ ඉවුරේ රැකවල් ලූ බව වංසකතාවේ සඳහන් වේ.
- ❖ පළමුවන පරාක්‍රමබාහු රජු විල්ගමිතොට සිට ත්‍රිකුණාමලය දක්වා තොටක් පාසා මහවැලි ගඟ ඉවුරේ රැකවල් දැමී ය.
- ❖ අවසාන සිංහල රාජධානිය වූ සෙංකඩගල, යුරෝපා ජාතීන් විසින් උඩරට රාජ්‍යයට එල්ල කළ ආක්‍රමණ අසාර්ථක වීමට එම රාජ්‍යය කඳුකරයේ පිහිටා තිබීම වැදගත් විය.

මෙරටට දකුණු ඉන්දියානු ආක්‍රමණ එල්ල වී සිංහල රජවරුන්ට පරාජය අත් වූ බොහෝ අවස්ථාවල ඔවුන් ආරක්ෂාව පතා පලා ගොස් ඇත්තේ මධ්‍යම කඳුකරයට යි. එකල මලය රට හෙවත් මලය දේශයට පලාගිය රජවරු අතර, වලගම්බා රජු (අවු.14 මාස 07) වැදගත් වේ.

2.1.4 වරාය හා තොටුපල

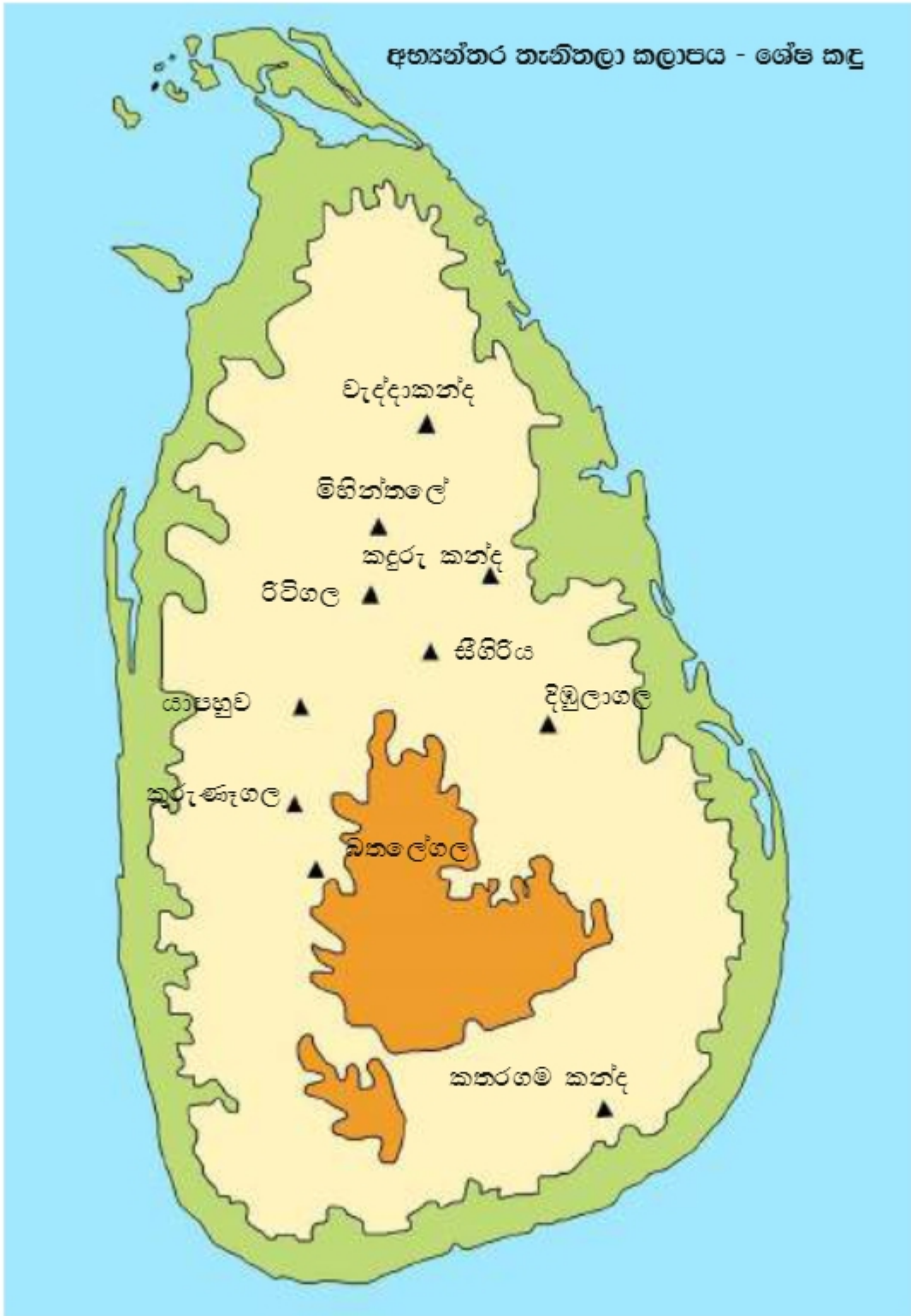
දිවයින වටා තොටුපලවල් හා වරායන් රාශියක් පිහිටා තිබේ. මා තොට, ගෝකණ්ණ, උගුරතොට, ගොඩව්‍යාය ආදී මෙම වරායන් ඇත අතීතයේ සිට ම භාවිත කොට තිබේ. එම වරායන් ආශ්‍රය කරගෙන ජනාවාස ගොඩනගාගෙන තිබේ.

උදා - මහාතිත්ථ, ත්‍රිකුණාමලය, උගුරතොට, පුත්තලම, ගොඩව්‍යාය

ජාත්‍යන්තර සම්බන්ධතා පැවැත්වීම සඳහා තොටුපලවල් හා වරායන් භාවිත කොට තිබේ. සංචාරක වෙළඳුන්ගෙන් පිරී පැවති මෙම වරායන් පටුන් ගම් වශයෙන් හඳුනාගෙන තිබේ. එහි අදහස පටුනක් හෙවත් වරායක් ආශ්‍රිත ගම් යන්නයි. මහාතිත්තිය විශාල වෙළඳ නගරයක් ලෙස වර්ධනය වී තිබුණි. එම නගරයේ නටබුන් පුරාවිද්‍යා දෙපාර්තමේන්තුව මගින් පාදාගෙන තිබේ.

අභ්‍යන්තර තැනිතලා කලාපය - ශේෂ කඳු

2.3 සිතියම

2.1.5 කාලගුණික තත්ත්වය හා එය කෘෂිකර්මාන්තයට බලපෑ අන්දම

ලංකාවට වැසි ලැබෙන ප්‍රධාන ක්‍රම දෙකකි.

1. ඊසාන දිග මෝසම් සුළඟ
2. නිරිත දිග මෝසම් සුළඟ

මෙම ක්‍රම දෙක යටතේ ලැබෙන වර්ෂා ජලය ක්‍රම දෙකකට ගොවිතැන් කටයුතු සඳහා යොදා ගෙන ඇත. ඉන් එකක් නම් වර්ෂා ජලය කෙළින්ම ගොවිතැන් කටයුතු සඳහා උපයෝගී කර ගැනීමයි. දෙවැන්න එම වැසි ජලය ගබඩා කර තබා වැව් ජලය කෘෂිකර්මය සඳහා යොදා ගැනීමයි.

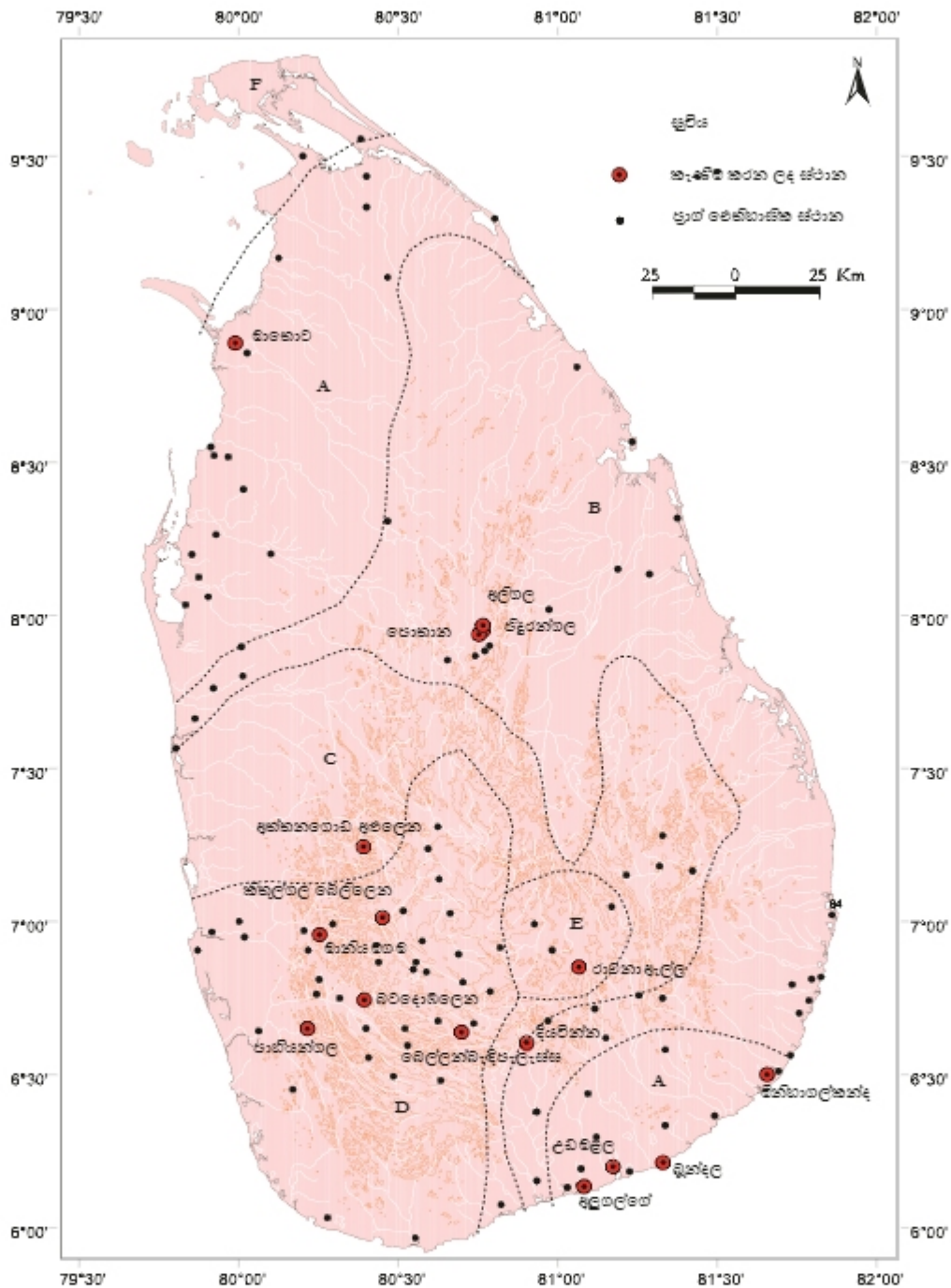
ක්‍රියාකාරකම්

1. පහත සඳහන් ගංගා ආශ්‍රිතව පිහිටි ප්‍රදේශ මොනවාද?
මල්වතු ඔය, මහවැලි ගඟ, කලා ඔය, කැලණි ගඟ
2. දකුණු ඉන්දියානු ආක්‍රමණවල දී ආරක්ෂාව පහා මධ්‍යම කඳුකරයට පලාගිය රජෙකු ගැන විස්තරයක් කරන්න.
3. දිවයිනේ ප්‍රධාන වරායන් දෙකක් පිළිබඳ විස්තරයක් ලියන්න.
4. ශ්‍රී ලංකාවට වැසි ලැබෙන ප්‍රධාන ක්‍රම දෙක නම්කරන්න.

2.2 ලංකාවේ ප්‍රාග් ඓතිහාසික හා පූර්ව ඓතිහාසික යුගය

මෙහිදී පූර්ව ඓතිහාසික යුගය යනුවෙන් හඳුන්වන්නේ ඓතිහාසික යුගයේ ආරම්භවීමට පෙර පැවති යුගය යි. ඓතිහාසික යුගය ආරම්භ වන්නේ ක්‍රි. පූ. තුන්වන සියවසේ රාජ්‍යයට පත් දෙවනපෑතිස් රජ දවස ය. එතුමාගේ කාලයට පෙර ඉතිහාසය ඊට අනුව පූර්ව ඓතිහාසික යුගය යනුවෙන් හැඳින්වේ. මෙයට රාවණ පිළිබඳ ජනප්‍රවාද ද ඇතුළත් වේ. මෙම ජනප්‍රවාද තහවුරු වී නැති නිසා ඓතිහාසික සත්‍ය හැටියට පිළිගනු ලබන්නේ නැත.

බුදුරජාණන් වහන්සේ තෙවරක් දිවයිනට වැඩමවීම පිළිබඳ තොරතුරු ද වංස කථාවල සඳහන් වේ.

2.4 සිතියම-දැනට ශ්‍රී ලංකාවේ ප්‍රාග් ඓතිහාසික ස්ථානයන් සියයකට වැඩි ප්‍රමාණයක් හමුවී ඇති අතර ඒවායේ ප්‍රධාන කීපයක් සිතියමේ ලකුණු කොට ඇත. (A) අර්ධ ඉන්ක කලාපය (B) පහතරට පියළි කලාපය (C) පහතරට අතරමැදි පියළි කලාපය (D) තෙත් කලාපය (E) කඳුකර පියළි අතරමැදි කලාපය (F) ඉන්ක කලාපය

මෙම යුගයේ ජීවන රටාව හා වෙනත් තොරතුරු

මෙම යුගයේ පැවති ආර්ථිකයේ මූලික ක්ෂේත්‍ර ලෙස,

- ❖ සංවිධානාත්මක දඩයම
- ❖ සීමිත කෘෂිකර්මාන්තය
- ❖ සත්ව පාලනය
- ❖ සීමිත ධීවර කර්මාන්තය
- ❖ ශිල්පීය භාණ්ඩ නිෂ්පාදනය

ඒ අනුව කෘෂිකර්මික හා සත්ව පාලන කටයුතු සඳහා වියළි දේශගුණයක් වෙරළබඩ ප්‍රදේශ තෝරා ගැනීමට ද බණිප් සම්පත් හා කුළුබඩු අවශ්‍යතා සපුරා ගැනීම පිණිස කඳුකර ප්‍රදේශය කරා යොමුවීමට ද මෙම අවධියේ ජනතාවට සිදුවී තිබේ.

ලංකාවේ මහාශිලා (මෙගලිතික) ජනාවාස පිළිබඳ සාක්ෂි ප්‍රදේශ අනුව,

1. වියළි කලාපීය තැනිතලා ප්‍රදේශය

මාමඩුව, ගුරුගල්ලින්න, මාවිචගම, අනුරාධපුර, ඉබ්බන්කට්ටුව, කතරගම

2. වෙරළාශ්‍රිත ප්‍රදේශ

පොම්පේප්පු, මාකේට්ට, යාල, මානිකායි, තෙක්කම්, කරෙයිනගර්

3. කඳුකර තෙත් කලාප

රුවන්වැල්ල, අස්මඩල, පදවිගම්පොළ, ඇළහැර, නාඋල

මෙම ස්ථාන ආශ්‍රිතව මහාශිලා සුසාන භූමි වැඩි වශයෙන් දක්නට ලැබෙන අතර ඇතැම් ස්ථානවලින් ප්‍රධාන වශයෙන් හමුවී ඇත්තේ ජනාවාස පැවති බවට සාක්ෂි සැපයෙන කාලරක්ක මැටි බඳුන් පිළිබඳව ය. යාපනය, අනුරාධපුරය, කන්තරෝදය, කැලණිය, පිලිපිටිය, රාජාංගනය වැනි ප්‍රදේශ මේ සම්බන්ධයෙන් පැහැදිලි සාක්ෂි හමුවී තිබෙන ස්ථානයන් ය. කුඹුක්කන් මය, මැණික් ගඟ, කිරිඳි මය, වළචේ ගඟ, ආශ්‍රිත ස්ථාන වලින් ද කළු රතු මැටි බඳුන් අවශේෂ සහිත ජනාවාස භූමි හමුවී තිබේ.

පොළොවේ සිටුවන ලද ගල් පතුරු හතරකින් සෑදෙන ගල් පෙට්ටිය මධ්‍යයේ ශාරීරික කොටස් හා පාරිභෝගික ද්‍රව්‍ය තැන්පත් කර ගල් පියනකින් වසා ගොඩනගන ලද සුසාන, ශිලා සුසාන හෙවත් ගල් පෙට්ටි සුසාන ලෙස හැඳින්වේ.

උදා- ඉබ්බන්කටුව, පිං වැව, ගල්සොහොන් කනත්ත

විශාල මැටි බරණියක මළ සිරුර හා ඔවුන් පරිහරණය කළ කොටස් හෝ මිය ගිය පුද්ගලයාගේ අවශේෂ දමා අනතුරුව භූමියේ කපන ලද ගැඹුරැති වළක එය තැන්පත් කිරීමෙන් ගල් පියනක් දමා වසාලීමෙන් බරණි සුසාන නිර්මාණය කර තිබේ.

උදා පොම්පරිප්පුව

2.1 රූපය-දඹුල්ලට නුදුරු ඉබ්බන්කටුව සුසාන භූමියෙන් හමු වූ ශිලා මංජුසා වර්ගයේ පොහොනකි. මෙම සුසාන ග්‍රහණය කළ මිනිස් හන්මාවගේ සහිත මැටි බඳුන් තැන්පත් කොට තිබේ.

2.2 රූපය-කිතුල්ගල බෙලිලෙන

2.3 රූපය-පාහියංගල

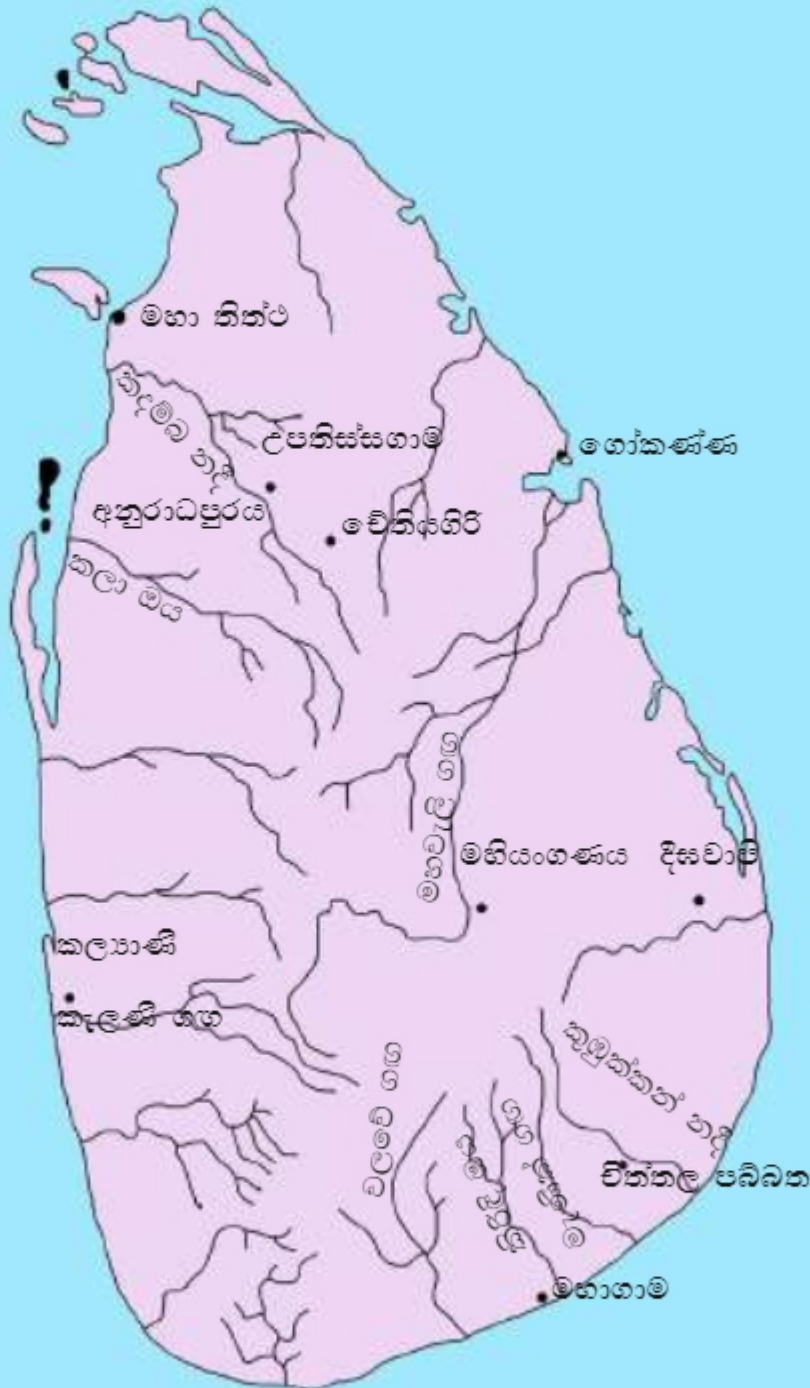
2.3 ජනාවාස හා භාරතීය ජන සංක්‍රමණ ව්‍යාප්තිය

දිවයිනේ ප්‍රථම ඓතිහාසික ජනාවාස ආරම්භ කරන ලද පුද්ගලයා ලෙස සඳහන්ව ඇත්තේ විජය යි. ඉන්දියාවේ වයඹදිග ප්‍රදේශයෙන් ඔහු පැමිණියේ යැයි අනුමාන කරනු ලැබේ. බුදුන්වහන්සේ ජීවත්වන ලද දිනයේ දී ඔහු පැමිණි බව ද සඳහන්ව තිබේ. බුදුන් වහන්සේ ජීවත්වන ලද දින කිහිපයකදී පුළුන්, පුළුන්, පුළුන් සියවසේ දී යැයි සලකන බැවින් පළමුවන සිංහල ජනාවාසය ආරම්භ වූයේ එම කාලයේ දී යැයි ඒ අනුව සිතනු ලැබේ. එම ගම් ආරම්භ වීම ඓතිහාසික ජනාවාස ආරම්භ වීමේ පළමුවන අදියර හැටියට ද සැලකේ.

විජයගේ අගනුවර හැටියට සලකනු ලබන්නේ පුත්තලමට උතුරින් පිහිටා ඇති කම්මැන්නාව ය. ඔහුගේ ඇමතිවරු අනුරාධ, උපතිස්ස ආදී ගම් ඉදිකරන ලද බව ද සඳහන්ව තිබේ. මේවා ඉදි කර ඇත්තේ ගංගා ආශ්‍රිතව ය.

ඉන් පසුව පණ්ඩුවාසදේව සහ හද්දකච්චානාගෙන් ඊළඟ ජනාවාස බිහිවීම සම්බන්ධ දෙවන අදියර වේ. මහාවංසයේ දැක්වෙන පරිදි හද්දකච්චානාගේ සොහොයුරන් සමඟ පැමිණි ශාක්‍යවංශික කුමාරවරු උදේනි ගාමි, උරුවෙල ගාමි, විජිත ගාමි ආදී ජනාවාස පිහිටුවා ගත්හ.

මෙම ජනාවාස ඉන් අනතුරුව රාජ්‍යයට පත් පණ්ඩුකාභය හා මුට්ඨිච්ච රජවරුන්ගේ කාලවල දී ව්‍යාප්ත විය. මෙම ජනාවාස ව්‍යාප්තියෙහි සැලකෙන ජන සංක්‍රමණයක් ඉන්දියාවෙන් සිදු වූ බව ද වාර්තා වී තිබේ. එම ජන සංක්‍රමණ ව්‍යාප්තියේ ඉතා වැදගත් අවස්ථාවක් වන්නේ සංඝමිත්තා මහරහතන් මෙහෙයවන විහාරයේ සමඟ පවුල් රාශියක් දිවයිනට පැමිණීම යි.

2.5 සිතියම

ක්‍රියාකාරකම්

1. ජනාවාස ආරම්භවීමේ අදියර දෙක මොනවාද?
2. ලංකාවේ පළමු අගනුවර වශයෙන් සළකනු ලබන්නේ කුමන නගරය ද?
3. මුල්ම ජනාවාස ආරම්භ වූ ගංගා මීටියාවක ක් නම් කරන්න.

විෂයගෙන් පසු ලංකාවට පැමිණි ජන කණ්ඩායම්

1. පාණ්ඩ්‍ය කුමාරිකාව සමඟ පැමිණි ජීරිස
2. පණ්ඩුවාසදේව සමඟ පැමිණි ජීරිස
3. හද්දකච්චානා සොහොයුරන් ඇතුළු ජීරිස
4. මිහිඳු මහරහතන් වහන්සේ වැඩමවීම
5. සංඝමිත්තා තෙරණිය සමඟ බෝධාහර කුලවල පැමිණීම

2.4 අනුරාධපුර රාජධානිය බිහිවීම කෙරෙහි බලපෑ භූගෝලීය සාධක

- ❖ සිංහල ශිෂ්ටාචාරයේ තොටිල්ල යනුවෙන් හඳුන්වන්නේ රජරට වියළි කලාපය යි. මෙම වියළි කලාපයේ තැනිතලා බිමක් අනුරාධපුරය පිහිටා තිබීම නිසා ගොඩනැගිලි නිර්මාණය කිරීම හා ජල පරිපාලනය පහසු විය.
- ❖ ජනාවාස පිහිටුවීමේදී සැලකිල්ලට ගත් ප්‍රධාන කරුණක් වූයේ ජලය යි. ඒ ඒ ජලාශ්‍රිත ප්‍රදේශ ඇසුරු කර ගනිමින් ජනාවාස පිහිටුවාගත් බව වංසකථාවල සඳහන් වන්නේ ඒ නිසාය. මීට අනුව මල්වතු ඔය නිමිතයේ ගමක් පිහිටුවීම දුරදක්නා නුවනින් කරන ලද කාර්යයක් ලෙස සැලකිය හැකිය. මෙම ඔය ලංකාවේ ප්‍රධාන වරාය නගරය වන මහාතිත්ථය දෙසට ගමන් කිරීම වැදගත්ය. අනුරාධපුරය හා එම වරාය අතර සම්බන්ධතා පැවැත්වීමට මල්වතු ඔය බෙහෙවින් උපකාරී විය.
- ❖ කෘෂිකර්මයට අවශ්‍ය වර්ෂාව අනුරාධපුරයට නියම කලට පැරණි කාලයේදී ලැබුණු බව පෙනී යයි. මෙම භිතකර දේශගුණික තත්වය අනුරාධපුර ග්‍රාමීය රාජධානියක් බවට පත් කිරීමට බලපෑ තව සාධකයක් වූ බව පෙනී යයි.

- ❖ භූමියේ පිහිටීම හා වර්ෂාපතනය අනුව වාරිමාර්ග හා වාරි තාක්ෂණය දියුණු කිරීමට මෙය ඉතා සුදුසු භූමි භාගයක් විය. අභය වැව, හිසා වැව, නුවර වැව, පුලියන් කුලම, බුලන් කුලම, මහවැව් හා කඩා වැව් අනුරාධපුරයේ ඉදි කළ හැකි වූයේ මේ නිසාය. එසේම පොකුණු සඳහා ඉතා වැදගත් නිදසුන් වන ඇත් පොකුණ හා කුට්ටම් පොකුණ පිහිටා ඇත්තේ ද මෙහිය.
- ❖ අභ්‍යන්තර සහ බාහිර වෙළඳ කටයුතු දියුණු කිරීම සඳහා ප්‍රධාන වරායන් සමග අනුරාධපුරයේ සිට සම්බන්ධතා පැවැත්විය හැකි විය.

අනුරාධපුර රාජධානිය බිහිවීම කෙරෙහි බලපෑ භූගෝලීය සාධක පහත සඳහන් පරිදි සාරාංශ කළ හැකිය.

- ❖ වියළි තැනිතලා බිමක් වීම.
- ❖ මල්වතු ඔය ආශ්‍රය කරගෙන පිහිටුවීම
- ❖ කෘෂිකර්මාන්තයට හිතකර දේශගුණික තත්වය
- ❖ වාරි නිර්මාණ වැව්, අවුණු හා ඇල මාර්ග පහසුවෙන් සකස් කර ගත හැකි වීම.
- ❖ ප්‍රධාන වරායන් වන මාතොට, ගෝකණ්ණ, දඹකොළ පටුන දක්වා කෙටි ඇල මාර්ග හරහා ප්‍රවාහන කටයුතු සිදු කිරීමට හැකි වීම.

ක්‍රියාකාරකම්

1. අනුරාධපුර රාජධානිය තෝරා ගැනීමේ දී බලපෑ භූගෝලීය සාධක තුනක් ලියන්න.
2. පහත සඳහන් ස්ථාන ලංකා භූගෝලීය ලකුණු කර නම්කරන්න.
දඹකොළ පටුන, මහාතිත්ථ, ගෝකණ්ණ, චේතියගිරි, විත්තල පබ්බත අනුරාධපුරය, කදම්බ නදී, දිසවාපි, කලාංකි නදී, තම්මැන්නාව.